

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA [...] over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 2. juli 2003
OM opkrævning af udtrædelsesgodtgørelse

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

NÆVNETS Nævnensformand, professor, cand.jur. Christen Boye
SAMMEN- Jacobsen
SÆTNING Næstformand, professor, dr. polit. Chr. Hjorth-Andersen
I SAGEN Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
Direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen
Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 15. juli 2003 fra advokat Jeanette Eilertsen, Advokaterne, Helsingør, der på vegne af [...] klager over Energitilsynets afgørelse af 2. juli 2003. Tilsynet fandt det i afgørelsen ikke urimeligt i henhold til varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at Vejby-Tisvilde Fjernvarmeværk i forbindelse med klagerens udmeldelse af værket den 30. juni 2003 har opkrævet kr. 87.044,25., hvoraf klagerne ikke er indstillet på at betale den nedskrevne anlægsudgift på kr. 71.488.

Klagen har været forelagt Energitilsynet og Vejby-Tisvilde Fjernvarme.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 24. juni 2004.

Den påklagede afgørelse

Af Energitilsynets afgørelse af 2. juli 2003 fremgår:

”[.....]

De bemærker, at Deres klienter har modtaget en opkrævning fra Vejby-Tisvilde Fjernvarme på i alt 87.044,25., hvoraf Deres klienter ikke er indstillet på at betale den beregnede nedskrevne anlægsudgift på 71.488 kr.

Årsagen hertil er, at det klart af vedtægternes § 5, stk. E fremgår, at andel af anlæg og renoveringsudgifter alene skal betales, såfremt det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til

nye andelshavere. Forholdet er det, at siden Deres klienters udmeldelse af værket er der kommet minimum 4 nye forbrugere til værket. De udleder heraf, at værket har rig mulighed for at afsætte den ledigblevne kapacitet til andre andelshavere, hvorfor beløbet ikke kan opkræves hos Deres klienter.

Energitilsynet skal på den baggrund udtale følgende:

[.....]

Af Vejby-Tisvilde Fjernvarmes skrivelse af 2. maj 2003, til Deres orientering vedlagt i kopi, fremgår, at der gennemsnitligt har været 4 tilmeldinger om året til fjernvarmen i perioden 1998-2001, men at der ikke har været tilmeldinger i 2002. Ud over Deres klienter har der ikke været udmeldelser i 2002, men dog yderligere 6 henvendelser om udtrædelsesbetingelserne.

Vejby-Tisvilde Fjernvarme har til Energitilsynets register den 7. juni 2001 anmeldt vedtægter for værket, der bl.a. indeholder følgende bestemmelser:

Udtrædelsesbestemmelser

”Hvis det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere, skal endvidere opkræves:

- a. Andel af anlæg og renoveringsudgifter, der er godkendt af generalforsamlingen – tidligere end 2-års dagen for udtrædelsestidspunktet, og hvorpå selskabet foretager afskrivninger. Beløbet beregnes som den udtrædendes andel af selskabets samlede anlægsudgifter på opsigelsestidspunktet med fradrag for de afskrivninger, der har været indregnet i priserne.
- b. Den udtrædendes andel af selskabets ovennævnte anlægsudgifter med fradrag af foretagne afskrivninger beregnes på grundlag af den udtrædende andelshavers andel af selskabets samlede registrerede tilslutningsværdi (afgiftspligtigt areal, rumfang, hedeflade etc.) i regnskabet inden opsigelsen.”

Bestemmelserne ses at være udfærdiget i overensstemmelse med den vejledning, som Danske Fjernvarmeværkers Forening har udarbejdet, og hvis indhold er tiltrådt af Energitilsynet (tidligere Gas- og Varmeprisudvalget).

Af regnskabet for Vejby-Tisvilde Fjernvarme i regnskabsåret 1. juli 2001-30. juni 2002 fremgår, at værket har solgt 11.425 MWh med udgifter på i alt 10.460.000 kr. svarende til en pris på 915 kr/MWh.

Værkets fremmedkapital androg pr. 30. juni 2002 42.320.024 kr. svarende til 80.151 kr. pr. tilknyttet forbruger.

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 2 af 7

I den anledning skal Energitilsynet meddele følgende:

Det findes i medfør af varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, ikke urimeligt, at Vejby-Tisvilde Fjernvarme hos Deres klienter opkræver udtrædelsesgodtgørelse i forbindelse med anmodning om udtræden, i overensstemmelse med det af værket til Energitilsynets register anmeldte.

På baggrund af tidligere trufne afgørelser kan følgende generelle synspunkter formuleres:

”Efter en konkret bedømmelse må et varmeværk som udgangspunkt være berettiget til hos den forbruger, der – af den ene eller anden grund – ikke længere ønsker at aftage varme fra værket, at opkræve en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, og dette uanset indholdet af tidligere indgået kontrakt og uanset, om anmeldte leveringsbetingelser måtte indeholde bestemmelser herom eller ej.

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 3 af 7

Et grundlæggende synspunkt er, at en forbruger, der ønsker at ophøre med at aftage varme fra værket, ”rydder op efter sig” og betaler sin forholdsmæssige andel af varmeværkets gæld på udtrædelsestidspunktet.

Betalingen må som udgangspunkt dække den udtrædendes forholdsmæssige andel af værkets gæld på udtrædelsestidspunktet, således at der ikke påføres de forbrugere, der fortsat aftager varme fra værket, en økonomisk byrde.

På den anden side vil det – i medfør af varmemforsyningsloven – være urimeligt, om der i tilfælde af, at en forbruger udtræder, opkræves en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, hvis der løbende gennem tilslutning af nye forbrugere – der således overtager den udtrædendes forpligtelser til at medvirke til afvikling af værkets gæld – finder en udbygning af værket sted, og værket tillige må antages at være økonomisk veldrevet.”

Det, der skal vurderes, i forbindelse med, at en forbruger udtræder, er, om forbrugerens ophør med betalingen af fast afgift som bidrag til afvikling af værkets anlægsgæld belaster de tilbageværende forbrugere i økonomisk henseende.

Hvis der finder en ”rolig” udbygning af værket sted, og forbrugerskaren over tiden lidt efter lidt øges, er der ingen økonomisk risiko for de tilbageværende forbrugere, selv om der i mindre omfang finder udmeldelser sted, men såfremt tilgangen af nye forbrugere mindskes eller standser, og antallet af udmeldelser overstiger til-

gangen, eller der er en begrundet formodning for, at antallet af udmeldelser vil overstige tilgangen, vil det i lovens forstand ikke være urimeligt at opkræve en udtrædelsesgodtgørelse.

Ud fra Energitilsynets kendskab til varmemforsyningsvirksomheder her i landet ligger omkostningerne i Vejby-Tisvilde Fjernvarme i den øverste ende for så vidt angår udgifter til MWh og gæld pr. kunde. Energitilsynet kan ikke herudfra slutte, at værket ikke er veldrevet, men Energitilsynet kan med henvisning til den vigende nytilgang til Vejby-Tisvilde Fjernvarme og det af værket oplyste om antallet af forespørgsler fra forbrugere om betingelser for udmeldelse ikke udelukke, at et bortfald af udtrædelsesgodtgørelse vil medføre et større antal udmeldelser fra værket med dertil hørende øget belastning af de tilbageværende forbrugere.

Energitilsynet skal endvidere henvise til en afgørelse fra Energiklagenævnet den 5. april 2002 i en sag anlagt mod Hirtshals Fjernvarme, hvor Energiklagenævnet under henvisning til **forventninger** om en stigning i antallet af udmeldelser ikke fandt det urimeligt, at der i den pågældende sag skulle udredes en udtrædelsesgodtgørelse i henhold til værkets vedtægter. Hirtshals Fjernvarme måtte desuden betegnes som veldrevet.

På den baggrund er det ikke umiddelbart urimeligt, jf. varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at Vejby-Tisvilde Fjernvarme opkræver udtrædelsesgodtgørelse i overensstemmelse med værkets vedtægter i forbindelse med forbrugernes udtræden af værket.”

Klagen

Advokat Jeanette Eilertsen gør i klagen af 15. juli 2003 gældende, at Vejby-Tisvilde Fjernvarme ikke er berettiget til at opkræve den nedskrevne anlægsudgift.

Advokaten henviser til, at der rent faktisk er tiltrådt flere nye brugere siden [...] udmeldelse, og at det derfor ikke af Vejby-Tisvilde Fjernvarme kan dokumenteres, at det ikke skulle være muligt at overdrage den ledige kapacitet.

Vejby-Tisvilde Fjernvarme har ifølge advokaten afsat minimum den samme kapacitet, som på tidspunktet for [...] udmeldelse, og der er derfor ikke i den anledning lidt tab.

Hvorvidt varmeværket fremover vil få flere udmeldelser, kan efter advokatens opfattelse ikke komme [...] til skade. Disse har tiltrådt vedtægterne, ligesom øvrige brugere har tiltrådt vedtægterne, og såfremt fremtidige udmeldelser måtte vise, at værket ikke kan afsætte kapacitet, må fremtidige brugere så opkræves den nedskrevne anlægsudgift.

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 4 af 7

Vejby-Tisvilde Varmeværks bemærkninger

Vejby-Tisvilde Fjernvarme har ved brev af 12. september 2003 henvist til værkets brev af 2. maj 2003 til Energitilsynet. Brevet redegør nærmere for, hvorfor det efter varmemærkets opfattelse ikke er muligt at overdrage den ledige kapacitet til nye andelshavere.

Det fremgår, at selskabet startede varmeleverancerne i efteråret 1997. For regnskabsåret 1997/98 havde værket 512 forbrugere, for 1998/99 513 forbrugere, for 1999/00 518 forbrugere, for 2000/01 524 forbrugere, for 2001/02 528 forbrugere og pr. 30. april 2003 528 forbrugere. Varmeværket bemærker, at der ikke har været tilmeldinger det seneste års tid, og at der har været en nedgang i varmesalget de seneste år trods stigningen i antal forbrugere, hvilket ifølge varmemærket skyldes stigende brug af brændeovne.

Varmeværket oplyser, at der ikke udover [...] har været udmeldelser i de forløbne år, men at der har været yderligere 6 henvendelser om udmeldelsesbetingelserne. Det er varmemærkets opfattelse, at betingelserne med udmeldelsesomkostningerne i henhold til selskabets vedtægter har afholdt disse 6 forbrugere fra at effektuere den påtænkte udmeldelse.

Varmeværket oplyser videre at stemningen over for fjernvarmen er negativ blandt mange af værkets forbrugere på grund af den høje fjernvarmepris, og at flere går med overvejelser om at melde sig ud. Det er bestyrelsens vurdering, at selskabet vil opleve et stort antal udmeldelser, som langt vil overstige den så godt som stagnerende tilgang, hvis det bliver muligt at melde sig ud uden udmeldelsesomkostninger.

Det fremgår endvidere af varmemærkets brev, at der i de økonomiske kalkulationer, der udførtes i forbindelse med planlægningen af fjernvarmeselskabet, blev regnet med ca. 5 nye tilslutninger pr. år, at selskabet yder tilskud til nye forbrugere, for at få flest mulige nybyggerier tilsluttet, og at Helsingør Kommune ikke har nogen varmeplan med tvungen tilslutning til fjernvarme for nybyggeri i fjernvarmemærkets område.

Retsgrundlaget

Det fremgår af § 21, stk. 1, i varmeforsyningsloven (lbk. nr. 772 af 24. juli 2000), at tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af lovens §§ 20 og 20b omfattede ydelser med angivelse af grundlaget herfor skal anmeldes til et af økonomi- og erhvervsministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet. I henhold til § 21, stk. 3, er tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, ugyldige.

Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20a eller 20b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet efter lovens § 21, stk. 4, såfremt for-

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 5 af 7

holdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

Fjernvarmeværkets vedtægtsbestemmelser om udtrædelse er gengivet ovenfor i den påklagede afgørelse fra Energitilsynet.

Energiklagenævnets bemærkninger

Udgangspunktet for bedømmelse af en udtrædelsesgodtgørelses rimelighed er efter andelsselskabsretten vedtægternes regler. Det fremgår af sagen, at Vejby-Tisvilde Fjernvarmes vedtægter er anmeldt til Energitilsynet.

Vurderingen af, om en udtrædelsesgodtgørelse er urimelig i medfør af varmeforsyningslovens § 21, stk. 4, - og dermed om der sker en belastning af de tilbageværende brugere - forudsætter, at der tages stilling til dels, om den ledigblevne kapacitet er overdraget til nye andelshavere, dels til værkets økonomi. Ved vurderingen af om den ledigblevne kapacitet er overdraget må de udmeldte andelshaveres ejendommens afregningspligtige areal for værkets faste afgift - som er udtryk for den kapacitet værket skal stille til rådighed - sammenlignes med det afregningspligtige areal for de nye andelshavere.

Energiklagenævnet finder ikke anledning til at kritisere Energitilsynets vurdering med henvisning til den oplyste nedgang i varmeværkets varmesalg, nedgangen af antallet af nye tilmeldinger i forhold til det ved beregningerne i forbindelse med planlægningen af varmeværket forudsatte, oplysningerne om varmeværkets økonomi, herunder prisen pr. MWh og de begrundende forventninger om en stigning i antallet af udmeldelser. Herefter findes det ikke urimeligt, at klagerne skal udrede en udtrædelsesgodtgørelse, og der er ikke grund til at tilsidesætte udtrædelsesbestemmelserne i vedtægterne.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 2. juli 2003 stadfæstes.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmeforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Energitilsynet, advokat Jeanette Eilertsen og Vejby-Tisvilde Fjernvarme.

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 6 af 7

Christen Boye Jacobsen
Nævnformand

/Dennis Sørensen
Fuldmægtig

28. juni 2004

J.nr.: 21-173

Eksp.nr.: 15724

DST

Side 7 af 7